

Finanspolicy

-För finansverksamheten i Södertälje Kommun

Ersätter finanspolicy daterad 2016-05-25

Datum: 2017-04-03
Handläggare: Patrik Sandell
Diarienummer: KS 17/117

Innehållsförteckning

Bakgrund, mål och syfte	sid 3
Utlåning och borgen	sid 4
Likviditet	sid 5
Leasing	sid 5
Organisation och ansvarsfördelning	sid 5-6
Ram för upplåning	sid 6
Risker och förvaltning	sid 6-10

Bakgrund och mål

Södertälje kommunkoncern äger lånefinansierade tillgångar till betydande belopp. I syfte att begränsa både de finansiella riskerna och de finansiella kostnaderna är det därför av yttersta vikt att kommunen upprätthåller sitt höga och stabila kreditbetyg AA+ från kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor´s.

Syfte

Denna Finanspolicy syftar till att beskriva och definiera riktlinjerna för Södertälje kommuns skuldförvaltning vad avser finansiering, finansiella risker, rapportering och ansvarsfördelning.

Hanteringen av kommunens skuld, och de därmed förknippade finansiella riskerna, ska präglas av helhetssyn, samordning, aktiv skuldförvaltning och oberoende riskkontroll.

Finanspolicyn gäller Södertälje kommunkoncern, vilket inbegriper Telgekoncernen och ägda andelar i Söderenergi AB. De riskbegränsande regler som beskrivs i policyn avser den samlade skulden där kommunen antingen agerar internbank eller går i borgen för de kommunala bolagen.

Kommunkoncernens kapitalförsörjning och skuldförvaltning ska endast ske genom upplåning i kommunens namn med följande vidareutlåning till de kommunala bolagen. I undantagsfall, och då av historiska eller praktiska skäl, sker delar av skuldförvaltningen formellt i de kommunala bolagens namn med kommunal borgen, dock alltid samordnat med kommunen.

Utlåning och borgen till hel- och delägda bolag samt externa parter

Allmänna principer

Kommunens prissättning ska eftersträva marknadsmässiga villkor i syfte att möta lagkrav på konkurrensneutralitet för de verksamheter som verkar i konkurrens med privata aktörer. Prissättningen ska vara transparent och bestå av en underliggande marknadsränta för kommunkoncernens finansiering, bedömd marknadsmässig marginal och en administrativ avgift. Vid borgen ska en motsvarande marknadsmässighet eftersträvas.

Utlåning och borgen till majoritetsägda bolag

Kommunfullmäktige beslutar i Mål och Budget om ramar för utlåning och borgen till varje kluster/affärsområde i koncernen.

Utlåning och borgen till delägda bolag

Kapitalförsörjning till delägda bolag ska ske genom utlåning och/eller borgen från kommunen och får endast ske i enlighet med den av kommunfullmäktige beslutade låne- och borgensramen och med motsvarande andel i åtagande vad som regleras i konsortialavtal eller motsvarande avtal.

Utlåning och borgen till externa parter

Borgen och garantier som tecknas av kommunen för föreningar och andra externa parter, ska beslutas av kommunfullmäktige.

Restriktivitet ska gälla för tecknande av borgen. Godkännande ska endast ske i undantagsfall och enbart när all annan möjlighet till finansiering samt statsstödsreglerna har beaktats. All borgensteckning ska vara belopps- och tidsbegränsad. Investeringsobjekten, vars lån kommunen lämnat borgen för, ska under hela borgensåtagandet vara fullvärdesförsäkrade. Kreditberedningshandlingar skall biläggas ansökan i enlighet med internbankens krav. För externt lämnad borgen eller garanti utgår en årsavgift som fastställs i samband med kommunfullmäktiges beslut. Kommunens regressrätt ska utnyttjas omgående. Avskrivning av regresser ska övervägas då gäldenär gått i konkurs eller av annan anledning inte anses kunna kompensera kommunen. Aktuella borgensåtaganden ska anges i delårsrapporterna.

Likviditet

Kommunen har det övergripande ansvaret för att samordna kommunkoncernens likviditetsprognoser. De kommunala bolagen ska löpande rapportera likviditetsprognoser på rullande 60 dagars horisont. Kommunkoncernen ska ha ett koncernkontosystem för att samordna betalningsflöden.

Leasing

Definition

Finansiell leasing är ett legalt bindande kontrakt som förbinder kommunen att betala under lång tid (ofta flera år) inköpet av fast eller lös egendom. Operationell leasing är mer att likna vid långtidshyra eftersom restvärdesrisken kvarstår hos leasegivaren/säljaren av tillgången.

Riktlinjer

Leasing är en finansieringsteknik och affärsmässighet skall råda kontra annan finansiering. All leasing skall godkännas i enlighet med Kommunstyrelsens instruktioner.

Organisation och ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige

- Fattar beslut om kommunkoncernens finanspolicy.
- Uppföljning av finanspolicyn via kommunens årsredovisning.
- Fastställer årligen ram för total upplåning på den externa marknaden.
- Fastställer årligen ram för lån och borgen till kommunkoncernens bolag.
- Fastställer årligen ram för lån och borgen till bolag där kommunens ägarandel understiger 50 %.
- Beslutar i särskilda fall om utlåning och borgen till externa bolag/föreningar/organisationer, i fördraget om EU:s funktionssätt (artiklarna 107-109) finns reglerna om statsstöd som först måste beaktas.

Kommunstyrelsen

- Ansvarar för att finansförvaltningen bedrivs i enlighet med finanspolicyn.

- Ansvarar för att löpande utvärdera finanspolicyn och föreslå nödvändiga förändringar.
- Fattar beslut om en finansinstruktion som närmare beskriver hur skuldförvaltningen ska bedrivas, organiseras/delegeras och hur den löpande rapporteringen ska ske.

Nämnderna

- Tillhandahålla den information som behövs för en effektiv finansiell förvaltning.

Ram för upplåning

Kommunkoncernens upplåning ska ske inom den totala upplåningsram i Mål och Budget som årligen fastställs av kommunfullmäktige.

Risker och förvaltning

Upplåning

Kommunen får använda:

- Bilateral Lån
- Certifikat
- Obligationer

Derivatinstrument

För att effektivt kunna hantera sitt uppdrag får kommunen använda sig av räntederivat i syfte att omvandla ränterisker i skuldförvaltningen. Räntederivat används för att omvandla rörlig ränta till fast ränta eller fast ränta till rörlig ränta. Framtida räntevillkor ska vara förutbestämda eller kunna utläsas i marknadsräntor eller index.

Godkända derivatinstrument

- Räntetak och räntegolv
- Ränte- och valutaswapar
- Ränteoptioner
- Kombinationer av ovanstående

Hantering av nya finansiella instrument

Kommunen får endast ingå transaktioner som det finns kompetens, system och rutiner för att hantera. Detta innebär att en konsekvensanalys måste göras innan nya instrument föreslås i uppdatering av finanspolicyn.

Operativa risker

Definition

Risken att bristfälliga rutiner, personalresurser och den mänskliga faktorn orsakar kommunen förluster/ökade kostnader.

Riktlinjer

De operativa riskerna ska begränsas genom god intern kontroll, löpande uppdaterade samt väl dokumenterade rutinbeskrivningar och arbetsinstruktioner som dokumenterar arbetsuppgifter, processer, IT-system, uppföljning och rapportering.

Skuldförvaltningen ska organiseras utifrån en ansvarsfördelning som alltid upprätthåller principen att ingen enskild person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan.

Varje transaktion ska administreras så att risken för fel och eventuell skada minimeras.

Finansieringsrisk

Definition

Med finansieringsrisk menas att finansiering av kommunens kapitalbehov försvåras eller fördras.

Riskhantering

Finansieringsrisken indelas i tre undergrupper. Likviditetsrisk, upplåningsrisk samt ränterisk.

Likviditetsrisk

Definition

Att kommunen på kort sikt inte har likvida medel för att klara av sina betalningar.

Beskrivning

Likviditetsrisken skall säkras genom att hålla en likviditetsreserv.

Riktlinjer

Likviditetsreserven mäts enligt det av Standard & Poor's kvantifierade måttet LCR, som vid var tid skall överstiga 80 %

Definition LCR enligt Standard & Poor's: Summan av likvida medel + omsättningsbara tillgångar + kreditlöften som procentandel av räntebetalningar + återbetalningar av lån för den kommande 12 månadsperioden.

Upplåningsrisk

Definition

Att kommunen får svårigheter att låna upp pengar eller måste låna till högre kreditkostnad för att möta förfallande lån och/eller nya finansieringsbehov.

Beskrivning

Tillgång till upplåning påverkas av bland annat av kommunens kreditvärdighet, marknadens funktion och regulatoriska förändringar. Priset för krediter varierar därför beroende på nämnda faktorer.

Riktlinjer

I syfte att begränsa finansieringsrisken skall förfallen på kommunkoncernens upplåning spridas över tiden så att tillfälliga störningar skall påverka kommunen i begränsad omfattning. Förfallen ska spridas enligt tabell 1:

Typ av upplåning	Som andel av total skuld	Återstående löptid
Kort upplåning	Max 50 % av total skuld	0 – 12 månader
Lång upplåning	Minst 50 % av total skuld	1 – 20 år
Vägt genomsnitt		2 – 5 år

Tabell 1

Ränterisk

Definition

Risken att förändringar i marknadsräntan påverkar kommunens resultat.

Riktlinjer

I syfte att begränsa ränterisken skall ränteomsättningstillfällena på lån och derivat spridas över tiden enligt tabell 2. Därutöver får en del av skulden utgöras av upplåning till real ränta där räntekostnaden delvis bestäms av faktisk inflation.

Typ av exponering	Som andel av skuld	Återstående löptid
Kort upplåning	Max 60 % av nominell skuld	0 – 12 månader
Lång upplåning	Minst 40 % av nominell skuld	1 – 20 år
Vägt genomsnitt		2 – 5 år
Real skuld	Max 20 % av total skuld	

Tabell 2

Kreditrisk

Definition

Risken att motparten eller låntagaren inte kan fullgöra sina åtaganden i ingångna derivatkontrakt och/eller finansiella placeringar.

Riktlinjer

Motparter derivatavtal

Ingående av derivataffärer får endast ske med motparter där kommunen upprättat ramavtal enligt ISDA-standard samt att motparten har en kreditrating om minst BBB+ enligt Standard & Poor's. Om marknadsförändringar skapar en fordran på enskild motpart överstigande 150 miljoner kronor eller om en motpart blir nedgraderad så att kravet på kreditrating inte uppfylls, får inga fler transaktioner ingås med den motparten, undantaget affärer som låser eller begränsar motpartsrisken.

Kreditlöften

Godkända motparter vid tecknande av kreditlöften ska ha lägst kreditbetyget A- enligt Standard & Poor's.

Beräkningsmodell

Den finansiella kreditrisken beräknas som summan av marknadsvärdet av finansiella placeringar och derivataffärer.

Finansiella placeringar

I de situationer då överskott uppstår av likvida medel, skall dessa placeras på korta löptider i syfte att möta förfallande lån. Vidare skall placeringarna spridas på fler motparter om beloppen är betydande så att risken per motpart inte överskrider limiter enligt tabell 3

Typ av motpart	Löptid under 30 dagar	Löptid under 1 år	Totalt
Svenska staten	Ingen limit	Ingen limit	Ingen limit
Bank eller instrument var rating ej understiger A-enligt Standard & Poor's	500 mnkr	250 mnkr	500 mnkr
Huddinge och Botkyrka kommun	700 mnkr	500 mnkr	700 mnkr
Svenska kommuner och landsting inklusive dess helägda bolag med borgen från ägarna sam av Svenska staten helägda eller garanterade bolag	500 mnkr	500 mnkr	500 mnkr

Tabell 3

Valutarisk

Definition

Risken att återbetalning av lån upptagna i annan valuta än SEK kan komma att fördyras när växelkurser varierar.

Riktlinjer

All valutarisk skall kurssäkras. Detta innebär att valutaexponering relaterad till skuldförvaltningen skall kurssäkras så att alla kända framtida kassaflöden skall omvandlas till svenska kronor.

Råvarurisk

Definition

Risken att råvaruprisförändringar har en negativ påverkan på kommunens finansiella ställning.

Riktlinjer

Kommunen bedöms ha begränsad direkt påverkan från råvarurisk. De av kommunens hel/delägda bolag som påverkas av förändringar i råvarupriser har inom ramen för sin riskpolicy, upprätta regler för hur hanteringen av dessa skall bedrivas.